

УДК 330.332

Волік М.А.,
здобувач,

Чернігівський національний технологічний університет

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Волік М.А. Концептуальні засади державного регулювання інвестиційного потенціалу. Стаття присвячена дослідженню процесу становлення теоретичних основ державного регулювання економічних відносин та систематизації інструментів впливу на інвестиційний потенціал національної економіки. Простежено еволюцію поглядів на державне регулювання економічних процесів, інвестування, інвестиційний потенціал. Досліджено форми та інструменти державного впливу на формування й відтворення компонентів інвестиційного потенціалу національної економіки. Систематизовано інструменти грошово-кредитної, фінансово-бюджетної, податкової політики, а також визначено їх вплив на інвестиційний потенціал.

Ключові слова: інвестиційний потенціал, державне регулювання, національна економіка, інструменти державного регулювання, інвестування, компоненти інвестиційного потенціалу.

Волік М.А. Концептуальные основы государственного регулирования инвестиционного потенциала. Статья посвящена исследованию процесса становления теоретических основ государственного регулирования экономических отношений и систематизации инструментов влияния на инвестиционный потенциал

національної економіки. Просліджена еволюція взглядов на государственное регулирование экономических процессов, инвестирование, инвестиционный потенциал. Исследованы формы и инструменты государственного влияния на формирование и воспроизводство компонентов инвестиционного потенциала национальной экономики. Систематизированы инструменты денежно-кредитной, финансово-бюджетной, налоговой политики, а также определено их влияние на инвестиционный потенциал.

Ключевые слова: инвестиционный потенциал, государственное регулирование, национальная экономика, инструменты государственного регулирования, инвестирование, компоненты инвестиционного потенциала.

Volik M.A. The conceptual framework of state regulation of investment potential. The article is devoted to the study of the formation of the theoretical foundations of state regulation of economic relations and the systematization of instruments of influence on the investment potential of the national economy. The evolution of views on state regulation of economic processes, investment, and investment potential is studied. The article investigates forms and instruments of state influence on the formation and reproduction of components of the investment potential of the national economy. Instruments of monetary, fiscal, taxation policy are systematized and their impact on investment potential is determined.

Key words: investment potential, state regulation, national economy, instruments of state regulation, investment, components of investment potential.

Постановка проблеми. У сучасних умовах держава впливає на інвестиційні процеси, як правило, як один з найбільших інвесторів, а також виступає гарантом та організатором інвестиційного процесу, визначаючи обсяг і структуру державних інвестицій, стратегію поведінки інвесторів на ринку інвестиційних товарів. Вплив держави на інвестиційний потенціал є складним та багатофакторним процесом, більш диверсифікованим за своїм змістом. Держава є суб'єктом формування інституційних засад економічних процесів, зокрема нормативно-правової бази, єдиної для всіх учасників; виділення бюджетних коштів на конкурсній основі безпосереднім інвесторам тощо. У зв'язку з тим, що інвестиційний потенціал охоплює широкий спектр економічних відносин у виробничій, фінансовій, інноваційній та інших сферах, дослідження концептуальних засад державного регулювання інвестиційного потенціалу набуває особливої актуальності та значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженнями, пов'язаними з розробленням теоретичних та практичних аспектів регулювання інвестиційних процесів, займалися та продовжують займатися відомі вчені, зокрема А. Берклі, Т. Веблен, У. Гамільтон, Д. Гобсон, Дж.М. Кейнс, Дж. Коммонс, Р. Коуз, Г. Міз, У. Мітчелл, Д. Норт, К. Паркер, У. Петті, А.С. Пігу, А. Сміт, Дж. Тобін, І. Фішер, М. Фрідман, М.Л. Хансон, П. Хомен, Р. Хоутрі. Думки вчених про пріоритети державного регулювання економічних процесів, інвестування, інвестиційний потенціал характеризуються динамізмом та різноплановістю, до того ж слабо відпрацьовані теоретичні, методичні й практичні засади формування та ефективного використання наявних інструментів впливу на інвестиційний потенціал, що зумовлює актуальність та важливість дослідження державного регулювання процесу формування й відтворення інвестиційного потенціалу національної економіки.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження еволюції теоретичних основ державного регулювання економічних відносин та систематизація інструментів впливу на інвестиційний потенціал національної економіки.

Вклад основного матеріалу. Становлення поглядів вчених на державне регулювання інвестиційного потенціалу умовно можна поділити на чотири етапи.

Перший етап ознаменувався розвитком ідей саморегулювання економічних процесів (рис. 1). Так, А. Сміт, Д. Рікардо, Ж.Б. Сей як представники класичної школи політичної економії підтримували ідею ліберальної економіки, в основу якої було покладено вільне просування праці та капіталу [1, с. 79]. Акцентуючи увагу на сутності та організації інвестиційного процесу як важливої складової процесу виробництва [1, с. 220], а також на необхідності державних інститутів, державного регулювання, А. Сміт конкретизує функції, які держава повинна виконувати (оборонна сфера, правосуддя, освіта, громадські установи, всебічне сприяння торгівлі). Т. Мальтус у розрізі класичної школи економічної теорії більше схилився до саморегулювання економіки, віддавав перевагу внутрішнім інвестиціям внутрішньодержавного походження [2].

Регулювання інвестиційних процесів простежуємо в роботах неокласика І. Фішера, який стверджував, що оскільки грошова маса формується державою, то й державні інститути впливають на економіку. Вчений визначає основи стабілізації економіки за допомогою регулювання інвестиційних процесів, використовуючи кредитно-грошову політику за участю державних фінансових інститутів, що впливають на грошову масу. І. Фішер стверджує, що грошова маса впливає на розмір заощаджень, адже пропозиція «коротких» грошей веде до зниження процентної ставки, але в більш тривалому періоді приводить до збільшення інфляції, що стимулює зростання процентних ставок. Отже, зростання пропозиції грошової маси знижує процентну ставку, тобто має інфляційний ефект, нівелює бажання населення формувати заощадження, отже, знижує обсяги потенційного інвестування [3, с. 257–259]. На думку І. Фішера, податковий тиск має обмежувальний ефект на інвестиційні можливості суб'єктів господарювання, підвищуючи рівні процентних ставок та інфляції [3, с. 237–238].

Другий етап еволюції поглядів на державне регулювання інвестиційного потенціалу представлений працями неокласиків, таких як К. Віксель, Д. Гобсон, А. Маршал, Р. Солоу, І. Фішер та Р. Хоутрі. Неокласики обґрунтовували необхідність державного регулювання інвестування, аргументуючи використання різних інструментів впливу.

Еволюція поглядів вчених на державне регулювання інвестиційного потенціалу	I етап	<i>Класики</i>	→	Ідея ліберальної економіки	Форми та інструменти регулювання	
		А. Сміт, Д. Рікардо, Ж.Б. Сей				
	II етап	<i>Неокласики</i>	→	Використання ринкових важелів, державному регулюванню відводяться допоміжні функції		
		К. Віксель, А. Маршал, Р. Солоу				
		І. Фішер				Використання грошово-кредитних інструментів для стимулювання заощаджень та інвестицій
		Д. Гобсон, Р. Хоутрі				Збільшення заощаджень інвестицій через стимулювання платіжного попиту, доходів, збільшення заробітної плати
	III етап	Дж. Кейнс та неокейсіанці Р. Харрод, Є. Домар; Дж. Хікс, Ф. Модільяні, П. Самуельсон («неокласичний синтез»)	→	Створення макроекономічних умов, інструментів грошово-кредитного регулювання для стимулювання заощаджень, інвестицій, поєднання ринкових та державних методів регулювання		
	IV етап	<i>Інституціоналісти</i>	→	Врахування впливу інстинктів, звичок, традицій, формальних та неформальних правил на економічні процеси		
		Т. Веблен, У. Мітчелл, Дж. Коммонс, А. Берклі, У. Гамільтон, Г. Мінз, К. Паркер, П. Хомен, Р. Коуз, Т. Егертсон, Д. Норт, Дж. Б'юкенен				

Рис. 1. Еволюція поглядів вчених на державне регулювання інвестиційного потенціалу

А.С. Пігу як представник кембриджської школи, доводячи зв'язок між зростанням доходів та інвестуванням, обґрунтував принципи формування активної інвестиційної політики держави, в межах якої інвестиційне середовище формується завдяки впливу прямих та непрямих методів [4, с. 43–48].

Неокласики (К. Віксель, А. Маршал, Р. Солоу) розвивали ідею суперечливого впливу заощаджень як одного з напрямів реалізації інвестиційного потенціалу на досягнення макроекономічної рівноваги, а регулювання інвестиційних процесів розуміли переважно в

контексті ринкових механізмів; державним інститутам відводили допоміжні функції.

У працях неокласиків простежується тенденція до обґрунтування необхідності посилення впливу держави на інвестиційні процеси (Д. Гобсон та Р. Хоутрі). Д. Гобсон обґрунтовує доцільність опосередкованого державного впливу на інвестиційні процеси [5, с. 92, 180, 239]. Одним з інструментів впливу на рівень інвестицій, згідно з Д. Гобсоном, є державне стимулювання платоспроможного попиту завдяки встановленню мінімального рівня заробітних плат, що сприятиме

активізації не тільки споживання, але й заощадження [5, с. 319]. Ще один представник кембриджської школи Р. Хоутрі в регулятивних процесах пріоритет віддає монетарним факторам. Держава повинна проводити інвестиційну політику задля активізації темпів економічного розвитку та уникнення деградаційних економічних зрушень [6, с. 234–235]. Важливе місце з-поміж регулятивних інструментів Р. Хоутрі відводить кредитній політиці.

Третій етап розвитку теорії регулювання інвестиційного потенціалу представлений Дж.М. Кейнсом, Р. Харродом, С. Домаром та розробниками неокласичного синтезу, такими як Дж. Хікс, Ф. Модільяні, П. Самуельсон, головним надбанням праць яких є аргументування активного втручання держави в економічні процеси. Дж.М. Кейнс у роботі «Загальна теорія зайнятості, процента і грошей» (1936 р.) обґрунтовує необхідність державного втручання в економіку, особливо для створення макроекономічних умов щодо залучення інвестицій в економіку, стимулювання заощаджень та забезпечення ефективного попиту [7, с. 289].

Дж.М. Кейнс та його послідовники наголошували на необхідності активізації інвестиційних процесів, використовуючи інструменти грошово-кредитної та бюджетної політики. Серед заходів бюджетного стимулювання Дж.М. Кейнс також пропонує інвестиції в стратегічно важливі галузі економіки, розроблення системи державних замовлень, субсидювання та податкові пільги для підприємств, що інвестують [7, с. 155–160]. Оскільки іноземні інвестиції, на думку Дж.М. Кейнса, порушують рівновагу економічного розвитку країни, доцільно використовувати певні обмежувальні (протекціоністські) інструменти для іноземних капіталів [7, с. 409–410].

Дж.М. Кейнс, Р. Харрод, С. Домар наголошували на тому, що надмірне вкладання інвестицій в економіку країни може спричинити інфляційні процеси, а недостатній рівень інвестицій – зниження обсягів інвестицій, зростання рівня безробіття. У зв'язку з цим завданням органів державної влади та управління є формування оптимального рівня інвестування, вплив на процеси інвестування за допомогою фінансово-бюджетної та кредитно-грошової політики.

Дж. Хікс, Ф. Модільяні, П. Самуельсон поєднали сучасну кейнсіанську теорію з неолібералізмом, обґрунтувавши «неокласичний синтез» (паритетні засади функціонування державної та приватної власності, вплив держави на економічні процеси з використанням грошово-кредитних інструментів) [8].

Надмірна кількість іноземного капіталу, на думку М.Л. Хансона, може привести до зміцнення іноземного контролю корпорацій над цілими галузями промисловості [9, с. 658–659], зниження ефективності проведення соціальних та економічних реформ в приймаючій країні, виснаження валютних резервів приймаючої країни; екологічних катастроф через використання екологічно руйнівних або небезпечних технологій в приймаючій країні тощо [10, с. 1022–1023].

До четвертого етапу розвитку теорії регулювання інвестиційного потенціалу доцільно віднести представників інституційної теорії (Т. Веблен, У. Мітчелл, Дж. Коммонс, А. Берклі, У. Гамільтон, Г. Мінз, К. Паркер, П. Хомен, Р. Коуз, Т. Еггертсон, Д. Норт, Дж. Б'юкенен), які робили акцент на нормах та правилах, що регулю-

ють, на їхню думку, економічні відносини та процеси. Т. Веблен, У. Мітчелл, Дж. Коммонс, Дж.М. Кларк як представники «старого інституціоналізму» враховували вплив інстинктів, звичок, традицій. Р. Коуз, Р. Познер, Дж. Стігліц, Д. Норт, Дж. Б'юкенен (неоінституціоналісти) обґрунтовували вплив формальних та неформальних правил на економічні процеси.

Нині на рівні законодавства поняття «державне регулювання» трактується як напрям державної політики задля вдосконалення регулювання відносин між органами державної влади та суб'єктами господарювання й усунення перешкод для розвитку господарської діяльності [11]. Вчені розглядають поняття «державне регулювання економіки» як економічну категорію, що відображає відносини держави з агентами економічних процесів задля координації їх дій з метою забезпечення зростання економіки та загального добробуту громадян країни (І. Чугунов [12]); комплекс заходів правомочних державних установ та суспільних організацій, життя яких відбувається задля стабілізації та адаптації наявної соціально-економічної держави, суб'єктів господарювання та населення з метою досягнення цілей та вирішення завдань суспільного розвитку [13]; форму державного впливу на економічну систему (В. Бакуменко, Ю. Ковбасюк). Державне регулювання – це встановлення державою загальних правил поведінки (діяльності) учасників суспільних відносин та їх коригування залежно від умов, які змінюються [14], що здійснюється відповідними засобами, спрямоване на реалізацію всіх функцій держави та покликане створити умови для раціонального функціонування ринкового господарства в державі [15, с. 57; 16, с. 17, 101–102].

Найбільш вживаними та дієвими прямими методами впливу на інвестиційний потенціал є адміністративне та нормативно-правове регулювання, що передбачає використання законів, постанов, розпоряджень, наказів, заборон, правил (нормативно-правова форма регулювання), державних контрактів, договорів задля пожевлення інвестиційної діяльності в суспільстві та нарощування інвестиційного потенціалу.

За адміністративної форми регулювання природно-ресурсного, виробничого, фінансового, інфраструктурного, інноваційного потенціалів передбачене використання таких інструментів, як реєстрація, застосування системи санкцій та обмежень, ліцензування, квотування, погоджувально-дозвільні процедури, продаж або використання на пільгових умовах об'єктів нерухомого майна (табл. 1).

Продаж або використання на пільгових умовах об'єктів нерухомого майна як інструмент адміністративної підтримки характерний для виробничого, фінансового, інфраструктурного, інноваційного потенціалів. Державні закупівлі підтримують виробничий, інфраструктурний, інноваційний потенціали.

Інструменти бюджетного впливу характерні для всіх компонентів інвестиційного потенціалу. Податкові інструменти виливаються на всі компоненти інвестиційного потенціалу (окрім природно-ресурсного компоненту). На інвестиційний потенціал у розрізі фінансово-бюджетних інструментів впливають державні дотації під час інвестування в пріоритетні сфери, надання гарантій, пільг, субсидій [17; 18, с. 61]. За бюджетного впливу щодо використання цільових програм відбуваються залучення та реалізація інвес-

тицій (бюджетних, приватних) для досягнення конкретних результатів діяльності в окремих секторах, галузях, видах діяльності; бюджет розвитку орієнтований на фінансування проектів, що мають підвищену соціально-економічну значимість; державні та місцеві субсидії спрямовуються в пріоритетні програми розвитку; гранти використовуються для реалізації проектів; мають місце бюджетні асигнування.

Інвестиційний потенціал прямо залежить від витрат бюджетів різних рівнів на інвестиції, збільшуючи сукупний попит та створюючи мультиплікаційний ефект в економіці. Інструменти бюджетного регулювання, інтенсивність їх використання та цілюща спрямованість залежать від дохідної та видаткової частин бюджетів різних рівнів [19; 20].

Податкова політика реалізується через такі форми, як податкові пільги, інвестиційний податковий кредит, податкові знижки, надання податкових канікул, забезпечення зменшення рівня податків, що дає змогу спрямувати інвестиції в пріоритетні та стратегічно значимі сфери. Так, зменшення податкової ставки, звуження, розширення або диференціація податкової бази для різних видів діяльності або платників податків позитивно впливають на діяльність підприємств, а це приводить до збільшення величини власних обігових коштів, прибутку, зрештою, потенційної можливості підприємств вкладати кошти [21]. Податкові пільги можуть збільшувати більшість компонентів інвестиційного потенціалу в короткостроковій перспективі, але можуть у

довгостроковій перспективі привести до зменшення конкурентоспроможності підприємств та зниження рівня наповнюваності бюджетів різних рівнів.

Отже, інструментами податкової політики щодо інвестиційного потенціалу є зменшення ставок оподаткування для інвесторів, встановлення податкових канікул, звільнення від оподаткування продукту чи об'єкта, інвестиційна податкова знижка, відміна податків на реінвестиції, домовленості про уникнення подвійного оподаткування, зменшення бази оподаткування та диференціація ставок податків (під час оподаткування прибутку) на суму коштів, що спрямовуються на інвестування.

Інструменти грошово-кредитної політики держави впливають на всі компоненти інвестиційного потенціалу через регулювання роботи банківської системи та грошового обігу. За грошово-кредитного регулювання засобами, що сприяють формуванню та відтворенню інвестиційного потенціалу, є політика рефінансування, рівень облікової ставки, норми обов'язкових резервів Національного банку України тощо (табл. 2).

В процесі збільшення норми обов'язкових резервів зменшується пропозиція грошей, що знижує потенційне інвестування за рахунок кредитних ресурсів, впливаючи на інвестиційний потенціал, зменшуючи обсяги потенційно можливих інвестицій за рахунок кредитних коштів.

Операції на відкритому ринку сприяють збільшенню кредитних можливостей банків, збільшують пропози-

Таблиця 1

Інструменти державного регулювання, формування та відтворення інвестиційного потенціалу

Форми та інструменти регулювання		Інвестиційний потенціал						
		природно-ресурсний	виробничий	трудовий	фінансовий	інфраструктурний	інноваційний	споживчий
1. Нормативно-правова	1.1 прийняття законів та інших нормативних правових актів	+	+	+	+	+	+	+
	1.2 укладання договорів, інвестиційних та кредитних угод	+	+	+	+	+	+	+
	1.3 прийняття інвестиційних програм	+	+	+	+	+	+	+
	1.4 захист прав та інтересів суб'єктів інвестиційної діяльності	+	+	+	+	+	+	+
	1.5 розроблення та затвердження розпоряджень, указів тощо	+	+	+	+	+	+	+
2. Адміністративна	2.1 реєстрація	+	+	-	+	+	+	-
	2.2 застосування системи санкцій та обмежень	+	+	-	+	+	+	-
	2.3 ліцензування	+	+	-	+	+	+	-
	2.4 квотування	+	+	-	+	+	+	-
	2.5 погоджувально-дозвільні процедури	+	+	-	+	+	+	-
	2.6 продаж або використання на пільгових умовах об'єктів нерухомого майна	+	+	-	+	+	+	-
	2.7 держзакупівлі, державне споживання	+	+	-	-	+	+	+
3. Економіко-організаційна	3.1 фінансово-бюджетний вплив	+	+	+	+	+	+	+
	3.2 грошово-кредитна політика держави	-	+	+	+	+	+	+
4. Інформаційно-маркетингова	4.1 інформаційне забезпечення	+	+	+	+	+	+	+
	4.2 маркетингове забезпечення							

**Вплив інструментів фінансово-бюджетної, податкової та грошово-кредитної політики НБУ
на інвестиційний потенціал**

	Інструменти	Дія інструмента	Вплив на інвестиційний потенціал
Грошово-кредитна політика	Процентна політика	Під час зменшення (збільшення) ставки рефінансування кредити стають дешевшими (дорожчими), що збільшує (зменшує) кількість грошей та потенційно можливий обсяг інвестицій.	Сприяє підвищенню (зниженню) інвестиційного потенціалу за допомогою низьких ставок за кредит.
	Політика обов'язкових резервів	Під час збільшення (зменшення) норми обов'язкових резервів зменшуються (збільшуються) резерви банків, які потенційно можуть бути спрямовані на кредитування реального сектору економіки, що зменшує (збільшує) пропозицію грошей, зменшує (збільшує) потенційне інвестування за рахунок кредитних ресурсів.	Зменшує (збільшує) обсяг потенційно можливих інвестицій за рахунок кредитних коштів.
	Операції на відкритому ринку	Під час купівлі (продажу) центральним банком цінних паперів збільшуються (зменшуються) кредитні можливості банків, що збільшує (зменшує) пропозицію грошей та потенційні можливості інвесторів.	Сприяє (не сприяє) підвищенню інвестиційної привабливості.
Фінансово-бюджетна політика	Цільові програми розвитку	Збільшення (зменшення) кількості цільових програм розвитку та обсягів фінансування, що сприяє розвитку (занепаду) пріоритетних галузей економіки.	Сприяє формуванню та відтворенню інвестиційного потенціалу.
	Бюджетно-інвестиційні витрати	Під час збільшення (зменшення) інвестиційних витрат відбувається збільшення (зменшення) сукупного попиту.	Збільшення (зменшення) обсягів інвестування є прямо пропорційним зростанню (зменшенню) всіх компонентів інвестиційного потенціалу.
Податкова політика	Податкові ставки та податкові пільги	Збільшення податкових ставок та зменшення податкових пільг зумовлюють зростання доходів бюджетів, але зменшують доходи підприємств.	Збільшення податкових ставок та зменшення податкових пільг у довгостроковій перспективі зменшують інвестиційний потенціал національної економіки

цію грошей та потенційні можливості інвесторів. Під час продажу центральним банком цінних паперів зменшуються кредитні можливості банків, що зменшує пропозицію грошей та потенційні можливості інвесторів.

Інфраструктурний вплив містить у своєму складі такі методи, як будівництво та використання транспортної, мережевої, водогосподарської та інших інфраструктур, необхідних для функціонування та розвитку господарюючих суб'єктів, що є реципієнтами інвестицій. Держава може фінансувати з бюджету створення необхідної інфраструктури на відведених під інвестиційні проекти земельних ділянках або викуповувати в інвестора побудовані ним інфраструктурні об'єкти.

До основних інструментів, що використовуються владою під час цього впливу на інвестиційну діяльність, належать оренда об'єктів виробничої інфраструктури, що стосуються державної власності; трастове управління об'єктами інфраструктури, здійснюване приватними особами; концесії, що забезпечують не тільки залучення інвестицій в розвиток інфраструктури, але й підвищення якості управління її об'єктами за рахунок залучення приватних осіб до менеджменту у сфері їх експлуатації [22, с. 22].

Важелі інформаційно-маркетингового впливу суттєво покращують формування та відтворення всіх компонентів інвестиційного потенціалу. Інформаційне забезпечення містить моніторинг динаміки та резуль-

татів інвестиційної діяльності, стану інвестиційної привабливості країни, регіонів; складання та ведення реєстрів інвестиційних пропозицій регіонів, суб'єктів господарювання тощо [22, с. 23].

До основних інструментів реалізації інформаційного забезпечення належать інтернет-портали, каталоги інвестиційних проектів, доступні потенційним інвесторам; рейтинги інвестиційної привабливості, статистичні та інформаційні матеріали, що відображають стан умов та факторів формування й відтворення інвестиційного потенціалу.

До основних інструментів маркетингового забезпечення, що використовується владою, належать PR-кампанії, тобто організація участі в інвестиційних форумах, міжнародних виставках, проведення конференцій для потенційних інвесторів, адресна розсилка інформації потенційним інвесторам.

Висновки. На основі узагальнення поглядів вчених на державне регулювання інвестиційного потенціалу можна зазначити, що представники класичної школи політичної економії були прихильниками мінімального втручання держави в економічні, зокрема інвестиційні, процеси. Неокласики обґрунтовували напрями та форми державної політики під час формування та відтворення інвестиційного потенціалу, роблячи акцент на грошово-кредитних інструментах, а інституціоналісти – на формальних та неформальних правилах.

Щодо важливості та необхідності регулювання економічних процесів можна визначити державне регулювання формування та відтворення інвестиційного потенціалу як діяльність державних органів зі створення передумов інтенсифікації інвестиційного про-

цесу, встановлення механізмів реалізації державних цілей та завдань розвитку компонентів інвестиційного потенціалу шляхом налагодження сприятливих умов для залучення інвестицій та підвищення ефективності їх використання.

Список використаних джерел:

1. Сміт А. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй. Київ: Port-Royal, 2001. 594 с.
2. Мальтус Т. Опыт о законе народонаселения. Мировая экономическая мысль. Сквозь призму веков: в 5 т. / сопред. редкол. Г. Фетисов, А. Худокормов. Т. I. От зари цивилизации до капитализма / отв. ред. Г. Фетисов. Москва: Мысль, 2004. 718 с.
3. Fisher I. The Rate of Interest. Its Nature, Determination and Relation to Economic Phenomena. New York: The Macmillan Company, 1907. 442 p.
4. Pigou A.C. The Value of Money. The Quarterly Journal of Economics. 1917. Vol. 32. No 1. P. 38–65.
5. Гобсон Д. Эволюция современного капитализма / пер. с англ. Санкт-Петербург: издание О.Н. Поповой, 1898. 464 с.
6. Gaukroger A. The Director of Financial Enquiries A Study of the Treasury Career of R. G. Hawtrey, 1919–1939: Doctoral thesis presented to the University of Huddersfield as part of the requirement for the award of the degree of Doctor of Philosophy. University of Huddersfield, 2008. 529 p.
7. Кейнс Дж.М. Общая теория занятости / пер. В. Качалина. Истоки. Вып. 3. Москва: ГУ ВШЭ, 2001. С. 280–292.
8. Самуэльсон П. Экономика. Москва: Ангол ВНИИССИ, 1992. Т. 1. С. 51–66. Т. 2. С. 3–129.
9. Hanson M.L. Regulation of Foreign Direct Investment in the United States Defense Industry. Northwestern Journal of International Law & Business. 1989. Vol. 9. Issue 3. Winter. P. 658–684.
10. Burt E.M. Developing Countries and the Framework for Negotiations on Foreign Direct Investment in the World Trade Organization. American University, International Law Review. 1997. No. 6. P. 1015–1061. URL: <http://digitalcommons.wcl.american.edu>.
11. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11 вересня 2003 р. № 1160-IV. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>.
12. Чугунов І. Бюджетний механізм регулювання економічного розвитку: монографія. Київ: НІОС, 2003. 488 с.
13. Григорська О. Бюджетна політика як інструмент державного регулювання економіки. Вісник антимонопольного комітету України. 2011. № 4. С. 29–33.
14. Латинін М. Аграрний сектор економіки України: механізм державного регулювання: монографія. Харків: вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2006. 320 с.
15. Воротін В. Макроекономічне регулювання в умовах глобальних трансформацій: монографія. Київ: вид-во УАДУ, 2002. 392 с.
16. Механизмы регулирования предпринимательской деятельности: монография / ред. А. Бутенко (отв. ред.), А. Зайцев, А. Барабаш та ін. Одеса: ИПРЭИ НАН Украины, 2000. 198 с.
17. Пшик Б. Удосконалення фінансово-кредитного стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні: монографія. Київ: УБС НБУ, 2010. 263 с.
18. Григор'єва М. Інвестиційна привабливість України: проблеми та можливості. Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 21. С. 57–62.
19. Затонацька Т. Бюджетно-податкове регулювання інвестиційної діяльності в Україні: монографія. Київ: Задруга, 2012. 299 с.
20. Медведкова Н. Бюджетно-податкові важелі залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України. Інвестиції: практика та досвід. 2012. № 4. С. 18–21.
21. Рекова Н., Талан Г. Інструменти регулювання інвестиційної діяльності в рамках податкової політики. Економічний часопис – XXI. 2014. № 1–2(2). С. 12–15.
22. Никитина Е., Домнина А. Проблемы государственного регулирования инвестиционной деятельности. Финансы. 2004. № 9. С. 19–21.